

ga ik niet uit den weg. Men voere de nieuwe (oude) methode met tact en voorzichtig in. Men late elke kerk vrij, hoe ze het wil doen en of ze het wil doen. Dwang maakt kopschuw, vrijheid geeft blijheid. Onze Synode geve een advies; onderscheidene kerken volgen dit; het blijkt daar goed te gaan; en zoo wordt het algemeen. Indien er eens groote tegenstand te vreezen is, dan heidt men met geduld zijn tijd. Er zijn ook nog A en B kerken, nu nog, na 1892! Deze zaak moet geleidelijk bevorderd worden, en een volgend geslacht zal niet beter weten of het behoort zoo — wat dan ook waar is!

Ad 5. a en b. Het is best, de menschen te leeren, goed te zingen; ook een niet al te lizig tempo te nemen; doch dit behoeft de aangezezen hervorming niet tegen te houden; men kan het eene doen en het andere niet nalaten.

c. Als men toch eenmaal de noten ongelijk maakt, zou ik beter vinden, dan tot de oorspronkelijke schrijfwijze terug te vreezen. Waarom een rythmus op eigen houtje? En dan zoo niveleerend!

d. Nieuwe wijzen zijn volstrekt onnoodig als men de oude, die onvergelykelyk schoon zijn, maar goed zingt. Ik zou dien schat der kerk niet gaarne uitruilen voor melodien, die tegenwoordige componisten er voor zouden moeten maken. Voor zulk een radicale hervorming ben ik niet te vinden; die zou op groote teleurstelling uitloopen en de gemeenten zouden daartegen eerst recht in oppositie komen. Bovendien geldt het hier een quaestie van smaak. Iemand schreef h.v.: „wie zingt nu toch, om eens iets te noemen, voor zijn genot Psalm 104?” Antwoord: ik, mits in de oorspronkelijke maat. Laat ons bij de historische melodien blijven.

e. In 't algemeen zou ik willen opmerken (wat ik reeds herhaaldelijk zeide), dat men alleen dan een nauw verband tusschen rythmus en woorden kan verkrijgen, wanneer men voor elk vers van elken Psalm een afzonderlijke melodie zou schrijven. Misschien ware het niet voor elk vers noodig, doch stellig toch wel drie à vier melodien voor elken Psalm. Deze eisch is zoo onmogelyk, dat we elke gedachte er aan kunnen en moeten uitschakelen. We moeten eenvoudig berusten in het feit, dat bij het gebruiken van één melodie voor een ganschen Psalm, ja voor meer dan één Psalm, onmogelyk conflicten tusschen rythmus en woordaccent te vermijden zijn. Die bestaande conflicten zullen natuurlijk door het zingen op heele en halve noten af en toe verscherpt worden. Dat is ongetwijfeld een bezwaar, doch bij het wegen der bezwaren tegen elkander lijkt het mij, dat de evenaar overslaat naar den kant van ons allen onmogelyk-maken, dat onderscheidene Psalmen zoo goed als onzingbaar doet zijn en onze mooie melodien schandelyk misvormt.

Om na te gaan, wat er waar is van de bewering, dat onze melodien geheel passen bij den Franschen tekst, minder geschikt waren voor Datheen's berijming en nog minder voor die van 1773, nam ik een willekeurig gekozen voorbeeld, Psalm 25:1. De Fransche tekst luidt:

A toi, mon Dieu, mon coeur mon te,
En toi mon espoir ai mis;
Fai que je ne tom/be à hon/te,
Au gré de mes en/nuis.
Hon/te n'auront voire/ment
Ceux qui des/sus toi s'appuy/ent;
Mais bien ceux qui dure/ment
Et sans cause les ennuy/ent.

In de berijming van Datheen is het:

Mijn hert hef ick tot u, Hee/re,
Myn hoop alleen op u staat:
Behoeft mij doch voor onse/re,
Die my wenscht myn vy/ant quaet.
Sy wer/den, Heer, soo 't be/taemt,
Niet schaemroot die op U bou/wen:
Maar sy sullen syn be/schaemt,
Die de vrome hier benou/wen.

In de berijming van 1773:

'k Hef mijn ziel, o God der go/den,
Tot U op; Gij zijt mijn God.
'k Heb op U ver/trouwd in nooden;
Weer van mij toch schaamt' en spot.
Dat mijn vijand nooit van vreugd'
Om mij op/spring; die U wach/ten
Dekt nooit schaamt, maar die de deugd
Zonder oorzaak stout verach/ten.

Gespatieerd gaf ik de verlengingen aan, die Acquoy in den genoemden Psalm bundel heeft gemaakt; met vette letter liet ik zetten wat hij verkortte.

Wie deze gegevens zorgvuldig vergeelykt, zal zien, dat men ook het tegenovergestelde zou kunnen verdedigen. Neem den eersten regel. Het leggen van den nadruk op A en mon is natuurlijk verkeerd. Evenzoo Datheen's accentueeren van Myn en tot. Heel goed daarentegen 1773: 'k Hef en God.

Tweede regel: Fransch goed, Datheen alleen leelyk; 1773 goed. Enzovoorts. Waarlijk, er is geen

reden om te zeggen, dat onze berijming zooveel slechter erbij past dan de Fransche.

De door den heer Luykenaar Francken in dit blad (6 Januari 1922) aanbevolen methode van „verstandige rythmiseren” zou ik alleen aandurven als die schrijver voor het orgel zal en een muzikaal onderlegde gemeente zong. Het lijkt me eenvoudig onmogelyk voor de meeste gemenen en organisten, een geheel nieuwe maatverdeling, voor elk vers van elken Psalm, in te voeren.

De schrijver zegt, het ook in de godsdienst oefeningen met succes beproefd te hebben. Nadere inlichtingen dienaangaande zou ik zeer op prijs stellen. Voorshands kan ik niet aannemen, afgedacht van het wenschelyke, dat dit middel tot oplossing der moeilijkheid over het algemeen probaat zou zijn.

Ad 6. Dat de oude melodien geen maatstrepen hebben, is niets ongewoons. In veel oude kerkmuziek uit dien tijd vindt men dat verschijnsel. Toevallig ligt op mijn schrijftafel, terwijl ik aan dit artikel bezig ben, het boek van A. Schering over „Die Niederländische Orgelmessen im Zeitalter des Josquin”. De reproducties, die daarin voorkomen, zijn ook zonder maatstrepen. En blijkens h.v. het citaat van Voetius, dat ik in het nummer van 17 Juni 1921 gaf, beschouwde men die noten wel degelyk als half en heel. Bij het aangeven van intonaties zouden deze bovendien niet voor ieder vers dezelfde geweest zijn, of er ware geen reden tot het onderscheid maken in den druk tusschen de diverse maten.

Ad 7. Al zijn er zeer goede koralen met noten van vrijwel gelijken tijdduur, onze Psalmmelodien hebben een anderen oorsprong dan de muziek van Bach en Bändel. Wie ze wijzigt in den rythmus neemt het karakter ervan weg. Het gaat hier niet om: andere tijden, andere zeden, maar om het herstel van wat oorspronkelyk anders bedoeld werd en alleen schoon is, indien men de intentie der auteurs volgt.

Reeds vrees ik, te veel van het geduld der lezers gevorderd te hebben; maar ik wilde liever alle bezwaren op eenmaal onder het oog zien en bespreken, dan dat ik de nog meer vervelende methode van vervolgartikelen koos.

Ik hoop, dat de Synode van Utrecht, misschien op voorstel der Liturgiecommissie — die dit punt nog niet behandeld heeft —, besluiten zal, den kerken aan te raden, de oude melodien in eere te herstellen. Misschien is het beter, dat men niet eerder beproeft, reeds in sommige kerken dit te doen, vóór de Synode zich uitsprak. Hoewel men ook, misschien met niet minder recht, kan zeggen, dat het voor de Synode gemakkelijker zou zijn, dit advies te geven, indien reeds een aantal kerken kon getuigen: bij ons gaat het best. In elk geval is dit een zaak, waarin elke kerk, ook zonder toestemming der Synode, vrij is te handelen zoo als haars inziens het meest tot stichting zou kunnen dienen.

De M.

UIT DE SCHRIFT.

Het heilgeheim van Jezus' lijdën.

Indien gij dan Mij zoekt, zoo laat dezen heengaan.
Joh. 18:8.

Toen de Galileërs onzen Heiland tot Koning wilden verheffen, ontweek Hij. Maar als de bende, door Judas aangevoerd, komt om Hem gevangen te nemen, ontwijkt Hij niet. Integendeel, Hij gaat uit, om vrijwillig Zich aan te bieden. Even laat Hij Zijne goddelijke majesteit uitstralen en de met zwaarden en stokken gewapenden storten neder ter aarde. Maar Hij doodt hen niet. Hij wil slechts toonen, dat men Hem niet gevangen nemen, dat Hij zelf alleen Zich gevangen geven kan.

Het is een heiligh woord, dat Hij spreekt tot de bende, wanneer deze Zijne herhaalde vraag: „Wien zoekt gij?” wederom beantwoordt met: „Jezus den Nazarener”. Een woord, waarmee Hij zorg draagt voor de veiligheid Zijner discipelen: „Ik heb u gezegd, dat Ik het ben; indien gij dan Mij zoekt, zoo laat dezen heengaan”.

Ook Zijnen discipelen dreigde gevaar. Bij mogelijke onzekerheid aangaande den persoon, die voor het Sanhedrin moest worden gebracht, zou men niet hebben geschuwd, heel den kring der Zijnen te omsingelen en allen gebonden weg te voeren. Daarom neemt Jezus elke onzekerheid weg. Met het herhaalde: „Ik ben het!” voorkomt Hij, dat men naar Hem moet zoeken, en dat de veilige aftocht der jongeren in gevaar wordt gebracht.

* * *

„Indien gij dan Mij zoekt, zoo laat dezen heengaan.”

Voor Zichzelf bedingt Jezus niets.

Hij had ook kunnen zeggen: „Indien gij dan Mij zoekt, zoo laat Mij vrij en ongebonden met u gaan!” En als dit verzoek ware ingewilligd, zou Hij Zich een smadelijke vernedering hebben bespaard.

Maar neen. Hij vraagt niets voor Zichzelf. Alles, alles wil Hij ondergaan, indien den Zijnen maar geen leed geschiedt.

Het uitgelezen drietal kon in den hof wel niet waken met Hem, Hij echter waakt voor hen en voor de anderen. Want Hij is de Goede Herder, Die

Zijn leven stelt voor de schapen. „Indien gij dan Mij zoekt, zoo laat dezen heengaan.”

* * *

In wat Jezus door dit woord tot stand brengt, heeft Hij het heilgeheim van Zijn lijdën ontsluit, het plaatsbekleedend karakter ervan heerlijk naar voren gebracht.

Hij geeft Zich gevangen, opdat de Zijnen zullen ontkomen.

Hij laat Zich binden, opdat hun de banden worden bespaard.

De Onschuldige zegt: „Ik ben het!”, opdat de schuldigen vrijuit kunnen gaan.

Zie, met hoe groote liefde Hij optreedt als Borg. Ook op andere wijze had Hij voor de discipelen een vrije baan kunnen maken.

Door macht te stellen tegenover macht.

Wat verhinderde Hem, met het woord Zijner majesteit de vijanden, die in het stof gezonken lagen, voor goed ter neder te slaan, zoodat zij geen hand naar Hem uitsteken konden?

Wat Hem verhinderde?

Zijne liefde. Want dan had Hij onze Borg niet kunnen zijn.

Indien Hij macht had gesteld tegenover macht; indien Hij de bende had gedood met den adem Zijner lippen, ja, dan ware Hij gered, Hij, en ook de discipelen. Maar — wat zouden dan de gevolgen zijn geweest?

Zeker, dan hadden de jongeren ook de vrijheid verkregen, doch — welk eene? Slechts een nederlijke, een tijdelijke. Dan waren hun zondebanden niet verbroken. Dan zouden zij, en wij met hen, neerliggen in de verfoerenheid, waarin de zonde ons heeft gebracht.

Want van tweeën één — zoo stond onze zaak voor den heiligen God — of Jezus moest Zich overgeven in de handen der menschen als onze Borg, om te dragen Gods toorn en te verzoenen onze schuld, of op ons bleef rusten de vloek, met geen ander vooruitzicht als de eeuwige dood.

Indien Jezus macht had gesteld tegenover macht, Hij zou Zich aan den lijdensweg hebben onttrokken. Maar dan zou het zwaard der goddelijke gerechtigheid eeuwig ons hebben achtervolgd. Dan ware de triomf aan den Satan geweest. Dan had geen enkele zondaar zich kunnen onttrekken aan diens heerschappij.

* * *

Gode zij dank, Jezus is onze Borg.

Daarom stelt Hij liefde tegenover macht. De liefde van den Herder, Die het zwaard niet onthoudt, dat tegen Hem is ontwaakt, om alzoo door Zijn sterven ons van den dood te bevrijden.

Door Zijn discipelen in teedere trouw, ten koste van Zichzelf, vrijen aftocht te verzekeren, draagt Hij zorg, dat het evangelie Zijns koninkrijks in de geheele wereld gepredikt zal worden.

Door hen te behouden, behoudt Hij allen, die door hun woord in Hem zullen gelooven.

Door voor hen de Borg te zijn, is Hij ook onze Borg, indien wij Hem aanbidden als onzen Heere en God.

Tit degenen, die de Vader Hem gaf, heeft Hij niemand verloren, en zal Hij niemand verliezen. Hij, Die bij Zijne gevangenneming Zijne jongeren en in hen Zijne gemeente heeft gedekt met Zijn schild, gered door Zijn liefde, vrijgemaakt door Zijn offer, zou Hij, nu Hij gezeten is op den troon Zijner heerlijkheid, niet instaan voor de bewaring, de veiligheid, de zaligheid, van al Zijn gekochten?

Wees daarom getroost, gij, die Jezus liefhebt. En aanbid het heilgeheim des lijdens van uw Borg, het onnaspeurlijke wonder uwer verlossing.

Voor Jezus de banden, voor u de vrijlating.

Voor Hem de strijd, voor u de overwinning.

Voor Hem de dood, voor u het leven.

Hij, bukkende onder Gods recht, opdat gij zoudt roemen in genade.

Hij, dragende des Eeuwigen toorn, opdat gij wandelen zoudt in 't liefelijk licht van Gods vertroostend aangezicht.

Hij, gezocht door Zijn vijanden. Gij, die Zijn vijand waart, gezocht door Hem.

Gezocht en gevonden. Verloft en gezaligd.

Loof den Heere, mijne ziel, en vergeet geene van Zijne weldaden!

C. LINDEBOOM.

Verbetering. In de meditatie van het vorig nummer staat (bl. 194, kolom 2):

En als gij ze niet vindt, dan ziet ze daar den Christus Gods en spreek ertan. Lees: DE Christus.

In kolom 3 staat: dat Hij niet de stemme der bergen, maar den levenden God bleef zoeken. Lees: niet de stemme der bergen, maar enz.

S.

KERKELIJK LEVEN.

Iets over „het huisbezoek”.

II.

Inhoud eerste art.: Inleiding. Drieërten huisbezoek. Hier wordt alleen gesproken van het huisbezoek van twee beoepenen. Doel van het huisbezoek is: het peilen van het geestelijk leven.

Het ambt der ouderlingen is, naar luid van ons Revestigingsformulier, acht te geven op belijdenis en wandel. Dit toezicht oefenen op leeren en leven

heeft d
welstar
halen:
meente

De v
En toc
het pei
het so
naar v
meter i
zal me
leeren l
plek is
leven l
uiteens
heersch
met er
ock, ik
zaamhe

Hoe
doel be
Dit l
of ook
Eik l
karakte
Wat
bezoek

De p
tot alle
bedienit
komt de
aanspor
troostin
am bte
op den

Een d
bezoek
zeggen,
van de
het wo
lijk, het
zoo goe
Kerk de
ben het

Eik h
voor de
door Je
loren z
Geen
verhoud

Nu ki
geen pr
Kerk ni
de verg
uit de
haar ge

Daar
ook noo
Rome's
Schoo
hij nee

van
en l
mog
met
strel
min
opre

Zoos
Roomsc
uit het
van den
werking
zekerhei
te

priester
Toen
sleutelm
de biech
moet zij
maar le
in den
Dienst
in een t
waarlijk
volledige
zonden
Heidelb.

gende h
lijken g
wordt, d
des Eva
waarach
verdiens
Dat m
mocht, e
aanvaars
zich

Al be
den en
deren k
biecht v
handeler
der hars
heeft de
Of die v
ieder pe
maken.